

قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان

فصل اول : تعاریف

ماده : 1 از نظر این قانون به مولف و مصنف و هنرمند "پدیدآورنده" و به آن چه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان و یا ظهور و یا ایجاد آن به کار رفته "اثر" اطلاق می شود.

ماده ۲ : اثرهای مورد حمایت این قانون به شرح زیر است :

- 1 کتاب و رساله و جزوه و نمایشنامه و هر نوشته دیگر علمی و فنی و ادبی و هنری.
- 2 شعر و ترانه و سرود و تصنیف که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- 3 اثر سمعی و بصری به منظور اجرا در صحنه های نمایش یا پرده سینما یا پخش از رادیو یا تلویزیون که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- 4 اثر موسیقی که به هر ترتیب و روش نوشته یا ضبط یا نشر شده باشد.
- 5 نقاشی و تصویر و طرح و نقش و نقشه جغرافیایی ابتکاری و نوشته ها و خطهای تزئینی و هر گونه اثر تزئینی و اثر تجسمی که به هر طریق و روش به صورت ساده یا ترکیبی به وجود آمده باشد.
- 6 هر گونه پیکره (مجسمه).
- 7 اثر معماری از قبیل طرح و نقشه ساختمان.
- 8 اثر عکاسی که با روش ابتکاری و ابداع پدید آمده باشد.
- 9 اثر ابتکاری مربوط به هنرهای دستی یا صنعتی و نقشه قالی و گلیم.
- 10 اثر ابتکاری که بر پایه فرهنگ عامه (فولکلور) یا میراث فرهنگی و هنری ملی پدید آمده باشد.
- 11 اثر فنی که جنبه ابداع و ابتکار داشته باشد.
- 12 هر گونه اثر مبتکرانه دیگر که از ترکیب چند اثر از اثرهای نامبرده در این فصل پدید آمده باشد .

فصل دوم : حقوق پدید آورنده

ماده ۳ : حقوق پدیدآورنده شامل حق انحصاری نشر و پخش و عرضه و اجرای اثر و حق بهره برداری مادی و معنوی از نام و اثر او است.

ماده : 4 حقوق معنوی پدیدآورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است .

ماده : 5 پدیدآورنده اثرهای مورد حمایت این قانون می تواند استفاده از حقوق مادی خود را در کلیه موارد و از جمله موارد زیر به غیر واگذار نماید :

- 1 تهیه فیلمهای سینمایی و تلویزیونی و مانند آن.
- 2 نمایش صحنه ای مانند تئاتر و باله و نمایشهای دیگر.
- 3 ضبط تصویری یا صوتی اثر بر روی صفحه یا نوار یا هر وسیله دیگر.
- 4 پخش از رادیو و تلویزیون و وسائل دیگر .
- 5 ترجمه و نشر و تکثیر و عرضه اثر از راه چاپ و نقاشی و عکاسی و گراور و کلیشه و قالب ریزی و مانند آن.
- 6 استفاده از اثر در کارهای علمی و ادبی و صنعتی و هنری و تبلیغاتی.
- 7 به کار بردن اثر در فراهم کردن یا پدید آوردن اثرهای دیگری که در ماده دوم این قانون درج شده است.

ماده : 6 اثری که با همکاری دو یا چند پدیدآورنده به وجود آمده باشد و کار یکایک آنان جدا و متمایز نباشد اثر مشترک نامیده می شود و حقوق ناشی از آن حق مشاع پدید آورندگان است.

ماده ۷ : نقل از اثرهایی که انتشار یافته است و استناد به آنها به مقاصد ادبی و علمی و فنی و آموزشی و تربیتی و به صورت انتقاد و تقریظ با ذکر ماخذ در حدود متعارف مجاز است.

تبصره : ذکر ماخذ در مورد جزوه هايي که براي تدريس در موسسات آموزشي توسط معلمان آنها تهيه و تکثير مي شود الزامي نيست مشروط بر اين که جنبه انتفاعي نداشته باشد.

ماده ۸ : کتابخانه هاي عمومي و موسسات جمع آوري نثريات و موسسات علمي و آموزشي که به صورت غير انتفاعي اداره مي شوند مي توانند طبق آيين نامه اي که به تصويب هيات وزيران خواهد رسيد از اثرهاي مورد حمايت اين قانون از راه عکسبرداري يا طرق مشابه آن به ميزان مورد نياز و متناسب با فعاليت خود نسخه برداري کنند.

ماده : ۹ وزارت اطلاعات مي تواند آثاري را که قبل از تصويب اين قانون پخش کرده و يا انتشار داده است پس از تصويب اين قانون نيز کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۰ : وزارت آموزش و پرورش مي تواند کتابهاي درسي را که قبل از تصويب اين قانون به موجب قانون کتابهاي درسي چاپ و منتشر کرده است کماکان مورد استفاده قرار دهد.

ماده ۱۱ : نسخه برداري از اثرهاي مورد حمايت اين قانون مذکور در بند ۱ از ماده ۲ و ضبط برنامه هاي راديويي و تلويزيوني فقط در صورتي که براي استفاده شخصي و غير انتفاعي باشد مجاز است .

فصل سوم : مدت حمايت از حق پديد آورنده و حمايتهاي قانوني ديگر

ماده : ۱۲ مدت استفاده از حقوق مادي پديدآورنده موضوع اين قانون که به موجب وصايت يا وراثت منتقل مي شود از تاريخ مرگ پديد آورنده سي سال است و اگر وارثي وجود نداشته باشد يا بر اثر وصايت به کسي منتقل نشده باشد براي همان مدت به منظور استفاده عمومي در اختيار وزارت فرهنگ و هنر قرار خواهد گرفت. تبصره : مدت حمايت اثر مشترك موضوع ماده ۶ اين قانون سي سال بعد از فوت آخرين پديدآورنده خواهد بود.

ماده : ۱۳ حقوق مادي اثرهايي که در نتيجه سفارش پديد مي آيد تا سي سال از تاريخ پديد آمدن اثر متعلق به سفارش دهنده است مگر آن که براي مدت کمتر يا ترتيب محدودتري توافق شده باشد. تبصره : پاداش و جايزه نقدي و امتيازاتي که در مسابقات علمي و هنري و ادبي طبق شرايط مسابقه به آثار مورد حمايت اين قانون موضوع اين ماده تعلق مي گيرد متعلق به پديد آورنده خواهد بود.

ماده : ۱۴ انتقال گيرنده حق پديد آورنده مي تواند تا سي سال پس از واگذاري از اين حق استفاده کند مگر اين که براي مدت کمتر توافق شده باشد.

ماده : ۱۵ در مورد مواد ۱۳ و ۱۴ پس از انقضاي مدتهاي مندرج در آن مواد استفاده از حق مذکور در صورت حيات پديد آورنده متعلق به خود او و در غير اين صورت تابع ترتيب مقرر در ماده ۱۲ خواهد بود.

ماده : ۱۶ در موارد زير حقوق مادي پديدآورنده از تاريخ نشر يا عرضه به مدت سي سال مورد حمايت اين قانون خواهد بود:

۱- اثرهاي سينمائي يا عکاسي.

۲- هر گاه اثر متعلق به شخص حقيقي باشد و يا حق استفاده از آن به شخص حقيقي واگذار شده باشد.

ماده : ۱۷ نام و عنوان و نشانه ويژه اي که معرف اثر است از حمايت اين قانون برخوردار خواهد بود و هيچ کس نمي تواند آنها را براي اثر ديگري از همان نوع يا مانند آن به ترتيبي که القا شبهه کند به کار برد.

ماده ۱۸ : انتقال گيرنده و ناشر و کساني که طبق اين قانون اجازه استفاده يا استاد يا اقتباس از اثري را به منظور انتفاع دارند بايد نام پديدآورنده را با عنوان و نشانه ويژه معرف اثر همراه اثر يا روي نسخه اصلي يا نسخه هاي چاپي يا تکثير شده به روش معمول و متداول اعلام و درج نمايند مگر اين که پديد آورنده به ترتيب ديگري موافقت کرده باشد.

ماده : 19 هر گونه تغییر یا تحریف در اثرهای مورد حمایت این قانون و نشر آن بدون اجازه پدید آورنده ممنوع است.

ماده : 20 چاپخانه ها و بنگاه های ضبط صوت و کارگاهها و اشخاصی که به چاپ یا نشر یا پخش یا ضبط و یا تکثیر اثرهای مورد حمایت این قانون می پردازد باید شماره دفعات چاپ و تعداد نسخه کتاب یا ضبط یا تکثیر یا پخش یا انتشار و شماره مسلسل روی صفحه موسیقی و صدا را بر تمام نسخه هایی که پخش می شود با ذکر تاریخ و نام چاپخانه یا بنگاه و کارگاه مربوط بر حسب مورد درج نمایند.

ماده : 21 پدیدآورندگان می توانند اثر و نام و عنوان و نشانه ویژه اثر خود را در مراکزی که وزارت فرهنگ و هنر با تعیین نوع آثار آگهی می نماید به ثبت برسانند. آیین نامه چگونگی و ترتیب انجام یافتن تشریفات ثبت و همچنین مرجع پذیرفتن درخواست ثبت به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۲ : حقوق مادی پدیدآورنده موقعی از حمایت این قانون برخوردار خواهد بود که اثر برای نخستین بار در ایران چاپ یا پخش یا نشر یا اجرا شده باشد و قبلاً در هیچ کشوری چاپ یا نشر یا پخش و یا اجرا نشده باشد .

فصل چهارم : تخلفات و مجازات ها

ماده : 23 هر کس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدیدآورنده بدون اجازه او و یا عالماً عامداً به نام شخص دیگری غیر از پدید آورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تادیبی از شش ماه تا ۳ سال محکوم خواهد شد.

ماده : 24 هر کس بدون اجازه ترجمه دیگری را به نام خود یا دیگری چاپ و پخش و نشر کند به حبس تادیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده : 25 متخلفین از مواد ۱۷ ، ۱۸ ، ۱۹ ، ۲۰ این قانون به حبس تادیبی از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده : 26 نسبت به متخلفان از مواد ۱۷ ، ۱۸ ، ۱۹ ، 20 این قانون در مواردی که به سبب سپری شدن مدت حق پدیدآورنده استفاده از اثر با رعایت مقررات این قانون برای همگان آزاد است. وزارت فرهنگ و هنر عنوان شکای خصوصی را خواهد داشت.

ماده ۲۷ : شکای خصوصی می تواند از دادگاه صادرکننده حکم نهایی درخواست کند که مفاد حکم در یکی از روزنامه ها به انتخاب و هزینه او آگهی شود.

ماده ۲۸ : هر گاه متخلف از این قانون شخص حقوقی باشد علاوه بر تعقیب جزایی شخص حقیقی مسئول که جرم ناشی از تصمیم او باشد خسارات شکای خصوصی از اموال شخص حقوقی جبران خواهد شد و در صورتی که اموال شخص حقوقی به تنهایی تکافو نکند مابه التفاوت از اموال مرتکب جرم جبران می شود.

ماده : 29 مراجع قضایی می توانند ضمن رسیدگی به شکایت شکای خصوصی نسبت به جلوگیری از نشر و پخش و عرضه آثار مورد شکایت و ضبط آن دستور لازم به ضابطین دادگستری بدهند .

ماده ۳۰ : اثرهایی که پیش از تصویب این قانون پدید آمده از حمایت این قانون برخوردار است اشخاصی که بدون اجازه از اثرهای دیگران تا تاریخ تصویب این قانون استفاده یا بهره برداری کرده اند حق نشر یا اجرا یا پخش یا تکثیر یا ارائه مجدد یا فروش آن آثار را ندارند مگر به اجازه پدید آورنده یا قائم مقام او با رعایت این قانون. متخلفین از حکم این ماده و همچنین کسانی که برای فرار از کیفر به تاریخ مقدم بر تصویب این قانون اثر را به چاپ رسانند یا ضبط یا تکثیر یا از آن بهره برداری کنند به کیفر مقرر در ماده ۲۳ محکوم خواهند شد. دعاوی و شکایاتی که قبل از تصویب این قانون در مراجع قضایی مطرح گردیده به اعتبار خود باقی است.

ماده ۳۱ : تعقیب بزه های مذکور در این قانون با شکایت شکای خصوصی شروع و با گذشت او موقوف می

شود .

ماده ۳۲ : مواد ۲۴۵ و ۲۴۶ و ۲۴۷ و ۲۴۸ قانون مجازات عمومی ملغي است.

ماده : 33 آيين نامه هاي اجرايي اين قانون از طرف وزارت فرهنگ و هنر و وزارت دادگستري و وزارت اطلاعات تهيه و به تصويب هيات وزيران خواهد رسيد.